

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas runa Latgales Dziesmu svētkos Daugavpils Stropu estrādē 2005.gada 19.jūnijā

Sveiki, Latgalē,
Sveiki Daugavpilī,
Sveiki Latgales dziesmu svētkos!

Sveicu Jūs visus - dziedātājus, skatītājus, klausītājus -, un priecājos par to, ka tagad ir citādi laiki nekā toreiz, pirms 65 gadiem, tieši 16.jūnijā, kad notika pēdējie brīvās Latvijas dziesmu svētki. Toreiz Latvijas prezidents tika gaidīts, bet neatbrauca. Šodien prezidente tika gaidīta un atbrauca, un priecājas būt Jūsu vidū.

Toreiz prezidents neatbrauca, jo tikko Latvija bija saņēmusi ultimātu no Padomju Savienības, ka ir jālaiž ienākt padomju armijai Latvijā nākamajā dienā, 17.jūnijā, jo citādi Latvijas un Igaunijas galvaspilsētas tiks bombardētas, un karadarbība būs nežēlīga. Valdība iesniedza savu demisiju, un šajā dienā, kad notika pēdējie Latgales dziesmu svētki, tā bija pēdējā Latvijas brīvības diena uz veselu pusgadsimtu. Es priecājos šeit būt Jūsu priekšā kā brīvas Latvijas prezidente, kam nav jābaidās no šādas situācijas atjaunošanās. Tagad, ja kas mūsu valsti apdraudētu, mēs varam rēķināties ar saviem sabiedrotajiem, mēs varam rēķināties ar mieru savā zemē.

Es apsveicu Daugavpils pilsētu savā 730 gadu jubilejā, un novēlu visiem šo Dziesmu svētku mājas mātes iedzīvotājiem, visām tām daudzajām tautām, kas šeit dzīvo, dzīvot arvien satiecībā, visām uzskatīt Latviju par savām mājām un dzimteni, Latgali kā savu īpašo vietu, Daugavpili kā savu pilsētu. Es novēlu visiem dzīvot mierā, satiecībā un pārtiecībā, palīdzēt celt Latviju, kas mums visiem pieder, lai mēs kļūstam Eiropā nevis pati nabadzīgākā, bet atjautīgākā un spožākā, un visātrāk progresējošākā valsts. Es sveicu visus dziedātājus par ieguldīto darbu šo Dziesmu svētku gatavošanā, un visus tos, kam savas tautas tradīcijas ir dārgas un kas nes tās savā sirdī.

Mēs esam savā ziņā sērdieņu, bāreņu tauta, un arī Latgale ir daudz grūtu laiku pārdzīvojusi. Mums ir dziesmas visā Latvijā, kas mūs visus vieno – tās ir senču dziesmas, ko mēs esam mantojuši no tāliem laikiem, bet katram novadam ir savas īpatnējās, un Latgalē tādu ir ļoti daudz. Latgale ir īpaši bagāta ar saules dziesmām. Jūs redzat – kā jūs sauli piesaucāt dziesmā, saulīte iznāca no mākoņiem. Saule un mēness mums atgādina, ka mums visiem, kas dzīvojam uz zemes, ir vienādas tiesības un vienāda vērtība. Vienā no Latgales dziesmām ir skaistais motīvs par bārenīti, kam precinieks prasa:

“Vai Tu biji lielu radu,

Vai bagātu brāļu mās?”

Un bārenīte atbild - es nebiju lielu radu, ne bagātu brāļu mās`, ne man tēvs godu deva, ne man māte pūru lika:

“Saule māte pūru lika,

Mēness tēvs godu dev`.”

Vienalga kādos apstākļos, saulei spīdot vai lietum līstot, zienu vai vasaru, vai kara vai miera laikos, latgalieši ir varējuši izdzīvot, tādēļ ka viņi saprata savu vērtību, savu gara bagātību, savu kultūras mantojumu. Es novēlu Latgalei dzīvot ar savu pašapziņu, dzīvot ar savu pašlepnumu, ar savas zemes un ar sava novada mīlestību sirdī, un es novēlu, lai mēs visi kopā – no visiem novadiem un daždažādiem senčiem – varam justies kā māsas un brāļi, un dzīvot šeit, Latvijā, kā savā zemē un savā dzimtenē, kas mums visiem vienādi pieder. Dievs, svētī Latviju!